

## EDUSKUNNAN VASTAUS 99/2005 vp

**Hallituksen esitys eduskunnalle toimeentuloturvan muutoksenhakua koskevaksi lainsäädännöksi**

**Hallituksen esitys toimeentuloturvan muutoksenhakua koskevaksi lainsäädännöksi annetun hallituksen esityksen (HE 155/2003 vp) täydentämisestä**

### *Asia*

Hallitus on vuoden 2003 valtiopäivillä antanut eduskunnalle esityksensä toimeentuloturvan muutoksenhakua koskevaksi lainsäädännöksi (HE 155/2003 vp) sekä näillä valtiopäivillä mainittua esitystä täydentävän esityksen (HE 47/2005 vp).

### *Valiokuntakäsittely*

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on antanut asioista yhteisen mietinnön (StVM 11/2005 vp).

### *Päätös*

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

## Laki

### työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/1961) 19 c §:n 3 momentti, 19 e §:n 3 momentti, 20 ja 21 §, 21 a §:n 1—3, 5 ja 8 momentti, 21 b §:n 2 momentti, 21 c ja 21 d § sekä 22 §:n 1 ja 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 19 c §:n 3 momentti ja 19 e §:n 3 momentti laissa 885/2004, 20 § laissa 1319/2002, 21 § laeissa 878/1994, 1331/1999, 1169/2003 ja 1332/2003, 21 a §:n 1—3 momentti, 21 b §:n 2 momentti, 21 c ja 21 d § mainitussa laissa 878/1994, 21 a §:n 5 ja 8 momentti laissa 375/2001, 22 §:n 1 momentti laissa 1263/1999 ja 22 §:n 2 momentti laissa 707/1965, seuraavasti:

#### 19 c §

Jos työntekijä on väliaikaisesti saanut Kansaneläkelaitoksen maksamaa eläkettä kansaneläkelain 45 §:n 2 momentin mukaan samalta ajalta,

jolta hänelle myönnetään 20 §:ssä tarkoitettun valituksen johdosta eläkettä takautuvasti, eläkelaitoksen on suoritettava takautuva eläke Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa Kansaneläkelaitoksen samalta ajalta liikaa maksa-

man eläkkeen määrää. Samoin voidaan menetellä, jos eläkelaitos jatkaa 20 §:ssä tarkoitetun valituksen johdosta myönnettyä kuntoutustukea takautuvasti, tai silloin, kun työntekijä on saanut kansaneläkelain mukaista eläkettä samalta ajalta, jolta eläkelaitos 21 d §:n 2 momentin mukaisesti oikaisee aikaisemman päätöksen tai muutoin tarkistaa myönnetyn eläkkeen määrän tai oikaisupäätöksen jälkeen myöntää kuntoutustuelle jatkoa takautuvasti.

#### 19 e §

Ennakkopäätökseen saa hakea muutosta niin kuin 20 §:ssä säädetään.

#### 20 §

Muutoksenhakua varten on työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään laissa työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ( / ) ja vakuutusosoikeudesta vakuutusosoikeuslaissa (132/2003). Valtioneuvosto nimittää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä enintään viideksi vuodeksi kerrallaan työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevia jäseniä, joista neljä on määrättävä työnantajajyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ja neljä työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta.

Asianosainen, joka ei tyydy eläkelaitoksen eläkettä tai etuutta taikka työnantajalle tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia koskevaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella viimeistään 30 päivänä sen päivän jälkeen, jona asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Sama valitusmenettely koskee päätöstä, jonka Eläketurvakeskus on tässä laissa säädettyjen tehtäviensä mukaisesti antanut asianosaiselle tai eläkelaitokselle.

Asianosainen, joka ei tyydy työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan 2 momentissa tarkoitettua asiassa antamaan päätökseen, saa ha-

kea siihen muutosta vakuutusosoikeudelta kirjallisella valituksella 2 momentissa säädettyssä määräajassa.

#### 21 §

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan ja vakuutusosoikeuden päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Jos valituksen yhteydessä ei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jolloin päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

Yksityisten alojen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin 20 §:n 2 ja 3 momentissa, tämän pykälän 1 momentissa ja 21 a §:n 5—8 momentissa säädetään. Julkisten alojen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin 10 d §:n 2 momentissa tarkoitetuissa julkisten alojen eläkelaeissa säädetään.

Asianosainen, joka on ollut vakuutettuna kahdessa tai useammassa EU-maassa ja joka ei tyydy eläkelaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen, voi hakea siihen muutosta saatuaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöönpanomenettelystä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 48 artiklassa tarkoitetun yhteenvedon, johon on liitetty kaikkien EU-maiden päätökset. Työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksiä koskevaan eläkelaitoksen päätökseen haetaan kuitenkin muutosta siten kuin tässä laissa säädetään.

#### 21 a §

Asianosaisen on toimitettava 20 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu valituskirjelmänsä 20 §:n 2 momentissa säädettyssä määräajassa asianomaiselle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle, jos se on ratkaissut asian ensimmäisenä päätöksentekoaasteena.

Jos eläkelaitos tai Eläketurvakeskus hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 20 §:ssä säädetään.

Jos eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 2 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle tai, jos valitus koskee työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan päätöstä, vakuutusosikeudelle käsiteltäväksi. Eläkelaitos tai Eläketurvakeskus voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on toimitettu muutoksenhakuelimelle, eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen on ilmoitettava sille heti väliaikaisesta päätöksestä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Yksityisten alojen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaa päätösyhdistelmää koskeva valituskirjelmä on toimitettava tälle eläkelaitokselle 20 §:n 2 momentissa säädettyssä määräajassa. Sen on pyydettävä valituksesta lausunto julkisten alojen eläkelaitoksilta siltä osin kuin valitus koskee näiden hoitamaa eläketurvaa. Lausuntoa ei kuitenkaan pyydetä, jos päätösyhdistelmästä tehty valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia.

Kun päätösyhdistelmää koskeva valitusasia käsitellään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa tai vakuutusosikeudessa tai kun on kysymys yksityisten alojen eläkelakien mukaisen lainvoimaisen päätösyhdistelmän poistamisesta tai oikaisemisesta vakuutetun eduksi taikka kun päätösyhdistelmässä on 21 e §:ssä tarkoitettu virhe, sovelletaan tämän lain säännöksiä, jollei vakuutusosikeuslaissa toisin säädetä.

#### 21 b §

Eläkelaitoksen, Eläketurvakeskuksen ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan lain-

voimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoimainen tuomio.

#### 21 c §

Jos työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosikeudelle annettava valitus on saapunut asianomaiselle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle taikka asianomaiselle muutoksenhakuelimelle 20 tai 22 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

#### 21 d §

Jos 20 §:n 2 tai 3 momentissa tai 21 §:n 2 momentissa tarkoitettussa asiassa annettu lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosikeus voi eläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen eläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää eläkkeen maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisesti.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, eläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Eläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 20 §:ssä säädetään.

#### 22 §

Joka katsoo, että eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella määräämä maksuunpano on ollut lain tai sopimuksen vastainen, saa tehdä siitä kirjallisen perustevalituksen työeläkeasioiden muutoksenhakulautakun-

nalle viimeistään kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta lukien, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu. Sama koskee maksuunpanoa, joka perustuu 1 §:n 6 momenttiin. Jos sellainen perustevalitus tehdään ulosmittauksen johdosta, on lisäksi voimassa, mitä verojen ja maksujen ulosotossa perustevalituksesta säädetään.

Joka ei tyydy työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan 1 momentissa mainitussa asiassa

antamaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusoikeudelta kirjallisella valituksella 20 §:ssä säädettyssä määräajassa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2006. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

## Laki

### maatalousyrittäjien eläkelain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) 18 §, sellaisena kuin se on laissa 1320/2002, seuraavasti:

#### 18 §

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa ( / ) tarkoitettuun työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan valtioneuvosto määrää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan kaksi työelämän olosuhteita tuntevaa jäsentä, jotka ovat perehtyneet maatalousyrittäjätoimin-

taan ja joista 16 b §:n 1 momentissa mainitut järjestöt tekevät ehdotuksen sosiaali- ja terveysministeriölle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2006. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

## Laki

### yrittäjien eläkelain 15 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*muutetaan* 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun yrittäjien eläkelain (468/1969) 15 §, sellaisena kuin se on laissa 1321/2002, seuraavasti:

#### 15 §

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa ( / ) tarkoitettuun

työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan valtioneuvosto määrää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan

kaksi työelämän olosuhteita tuntevaa jäsentä, jotka ovat perehtyneet yrittäjätoimintaan ja joista edustavimmat yrittäjäjärjestöt tekevät ehdotuksen sosiaali- ja terveysministeriölle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2006. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

## Laki

### tapaturmavakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*kumotaan* 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain (608/1948) 30 a §:n 2 momentin 5 kohta ja 53 §:n 5 momentti,  
sellaisina kuin ne ovat, 30 a §:n 2 momentin 5 kohta laissa 723/2002 ja 53 §:n 5 momentti laissa 1365/2004,  
*muutetaan* 43 §, 53 §:n 1—3 ja 6 momentti, 53 a §, 53 c §:n 1, 2, 4 ja 6 momentti, 53 d §:n 1 momentti, 53 e § ja 54 §:n 1 momentti,  
sellaisina kuin ne ovat, 43 § laeissa 526/1981 ja 140/2003, 53 §:n 1 ja 2 momentti ja 54 §:n 1 momentti mainitussa laissa 526/1981, 53 §:n 3 ja 6 momentti laissa 1327/2002, 53 a § mainitussa laissa 526/1981 ja laissa 893/1994, 53 c §:n 1 momentti, 53 d §:n 1 momentti ja 53 e § viimeksi mainitussa laissa, 53 c §:n 2 momentti mainitussa laissa 723/2002, 53 c §:n 4 momentti laissa 1329/1999 ja 53 c §:n 6 momentti laissa 1373/2003, sekä  
*lisätään* 53 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 526/1981, 893/1994 ja 1327/2002 sekä laissa 1365/2004, siitä mainitulla lailla 1327/2002 kumotun 7 momentin tilalle uusi 7 momentti sekä lakiin uusi 53 i § seuraavasti:

#### 43 §

Kun vakuutuslaitokselle on tehty ilmoitus työtapaturmasta ja oikeus korvaukseen on riidaton, mutta vakuutuslaitos katsoo korvausvelvollisuuden kuuluvan toiselle vakuutuslaitokselle, on ensiksi mainittu vakuutuslaitos velvollinen viipymättä korvausvelvollisen vakuutuslaitoksen puolesta suorittamaan asianomaiselle korvauksen ennakkona määrän, joka suuruudeltaan likimääräisesti vastaa korvauksen määrää. Jollei päästä yksimielisyyteen siitä, mikä vakuutuslaitos on korvausvelvollinen, on tämä kysymys alistettava tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ratkaistavaksi. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vakuutusoihteeseen si-

ten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Kun on päästy yksimielisyyteen korvausvelvollista vakuutuslaitosta koskevassa kysymyksessä tai kun asia on tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksellä ratkaistu, on korvausvelvollisen vakuutuslaitoksen heti suoritettava ennakkoa maksaneelle vakuutuslaitokselle, mitä tämä on 1 momentin nojalla suorittanut, ja ennakon määrä on vähennettävä lopullisesta suorituksesta.

#### 53 §

Tapaturmavakuutusasioissa toimivat muutoksenhakueliminä tapaturma-asioiden muutoksen-

hakulautakunta, vakuutusosoikeus ja korkein oikeus.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa on päätoiminen puheenjohtaja, vähintään kaksi varapuheenjohtajaa ja vähintään kolme lakimies- ja kolme lääkärijäsentä sekä vähintään kuusi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä ja vähintään kolme maatalousyrittäjien olosuhteita tuntevaa jäsentä. Puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja muut jäsenet toimivat tuomarin vastuulla ja heillä on henkilökohtaiset varamiehet. Jos puheenjohtaja ennestään on valtion virassa tai toimessa, vapautuu hän sen hoitamisesta siksi ajaksi, jona hän toimii puheenjohtajana. Jäsenen, joka ei ole aikaisemmin tehnyt oikeudenkäymiskaaren 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua tuomarin valaa tai sitä vastaavaa vakuutusta, on ennen tehtävään ryhtymistään tehtävä se tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa.

Valtioneuvosto määrää puheenjohtajan, varapuheenjohtajat, muut jäsenet ja heidän varajäsenensä sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenen paikan vapautuessa kesken toimikauden hänelle määrätään seuraaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Jäsenen oikeudesta pysyä tehtävässään on muutoin voimassa, mitä tuomarinviran haltijasta säädetään. Työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevista jäsenistä on ainakin kolme määrättävä työnantajayhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ja ainakin kolme työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Maatalousyrittäjien olosuhteita tuntevat jäsenet on määrättävä maatalousyrittäjien edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Puheenjohtajan, varapuheenjohtajien ja lakimiesjäsenen tulee olla tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneita ja tapaturmavakuutukseen hyvin perehtyneitä. Lääkärijäsenen tulee olla vakuutuslääketieteeseen perehtynyt laillistettu lääkäri. Lautakunta voi toimia jaostoihin jakaantuneena.

Asian käsittelyssä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallinto-

lainkäyttölakia, jollei erikseen toisin säädetä. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa toimitetaan tarvittaessa suullinen käsittely siten kuin hallintolainkäyttölain 37 §:ssä säädetään. Suulliseen käsittelyyn sovelletaan oikeudenkäynnin julkisuudesta annettua lakia (945/1984). Suullinen käsittely on toimitettava suljetuin ovin asioissa, joissa on säädetty salassapitovelvollisuus tai jotka tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta määrää käsiteltäväksi suljetuin ovin sillä perusteella, että julkisesta käsittelystä aiheutuisi asianosaiselle erityistä haittaa. Tarkempia säädöksiä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta ja siitä aiheutuviin kustannuksista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Muutoksenhakulautakunta vahvistaa itselleen työjärjestyksen.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalla on oikeus saada tämän lain mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi virka-apua poliisilta ja muilta viranomaisilta.

#### 53 a §

Asianosainen, joka ei tyydy vakuutuslaitoksen päätökseen, saa hakea siihen muutosta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella viimeistään 30 päivän sen päivän jälkeen, jona asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Vakuutuslaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

Joka ei tyydy tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusosoikeudelta kirjallisella valituksella 1 momentissa säädettyssä ajassa päätöksen tiedoksi saatuaan.

Asianosainen, joka katsoo, että tämän lain perusteella määrätyn maksun maksuunpano on ollut lain tai sopimuksen vastainen, saa tehdä siitä kirjallisen perustevalituksen tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta, jona saaminen on määrätty tai maksuunpanttu. Jos sellainen valitus tehdään ulosmittauksen johdosta,

on lisäksi voimassa, mitä verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) perustevelituksesta säädetään.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta ratkaisee muutoksenhakuasiat kuusijäsenisessä jaostossa, jonka puheenjohtajana toimii lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Jaoston jäseniä ovat lisäksi lakimiesjäsen, lääkärijäsen ja kaksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, joista toinen on työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen ja toinen työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen, sekä maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen. Jaoston kokoonpanon tulee olla asianosaisen kannalta arvioituna tasapuolinen. Muutoksenhaku- ja alitusasioita käsittelevät jaostot määrää lautakunta. Jaostojen kokoonpanossa noudatetaan jäsenen kesken vuorojärjestystä siten kuin tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan hallintojaosto päättää. asiat päätetään tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa ja sen jaostossa esittelystä. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökset allekirjoittaa esittelijä.

Jaoston päätösvaltaisuuden edellytyksenä on se, että puheenjohtajan, lääkärijäsenen ja lakimiesjäsenen lisäksi läsnä ovat tämän lain mukaisissa asioissa työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevat jäsenet, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain ja sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain (118/1991) mukaisissa asioissa maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen sekä sotilastapaturmalain (1211/1990) mukaisissa asioissa työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevat jäsenet ja maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen.

Jaosto on päätösvaltainen myös silloin, kun läsnä ovat puheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä, jos kaikki 5 momentin mukaisesti jaostoon kuuluvat ovat kirjallisesti ennen kokousta yhtyneet esittelijän esitykseen ja tällä kannalla ovat myös läsnä olevat.

Hallintoasiat käsitellään hallintojaostossa. Sen puheenjohtajana toimii lautakunnan puheenjohtaja ja muina jäseninä lautakunnan varapuheenjohtajat sekä kolme työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, joista yhden ovat nimenneet työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet, yhden työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet ja yhden maatalousyrittäjien järjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet keskuudestaan. Hallintojaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on kokouksessa läsnä.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja voi määrätä asian tai siihen kuuluvan kysymyksen ratkaistavaksi vahvennetussa jaostossa. Vahvennettuun jaostoon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä asiaa aiemmin käsitelleen jaoston jäsenet. Vahvennettu jaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään kaksi kolmasosaa muista jäsenistä on läsnä. Muiden jäsenten osalta on lisäksi voimassa, mitä 5 momentissa säädetään.

Jos tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa ratkaistavalla asialla on periaatteellista merkitystä tai jos jaoston ratkaisu tulisi poikkeamaan aikaisemmasta käytännöstä, jaosto voi päättää tai tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja määrätä asian käsiteltäväksi tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan täysistunnossa. Täysistunnossa on käsiteltävä lautakunnan työjärjestystä koskevat asiat.

Täysistunto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä. Päätösvaltaisuuden edellytyksenä on lisäksi se, että läsnä on vähintään yksi työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen, yksi työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen sekä yksi maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen. Täysistunto on kuitenkin päätösvaltainen vain, jos yhteensä enintään puolet läsnä olevista jäsenistä ovat työnantajajärjestöjen, työntekijä- ja

toimihenkilöjärjestöjen ja maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitettyjä jäseniä. Jos asian ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysymyksestä, tulee myös lääkärijäsenen olla läsnä.

Joka ei tyydy tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan 3 momentissa mainitussa asiassa antamaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusosoikeudelta kirjallisella valituksella 1 momentissa säädetyssä määräajassa.

Vakuutuslaitoksen ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoimainen tuomio.

#### 53 c §

Asianosaisen hakiessa muutosta vakuutuslaitoksen taikka tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan muussa kuin perustevalitusasiassa antamaan päätökseen valituskirjelmä on toimitettava 53 a §:n 1 momentissa säädetyssä valitusajassa asianomaiselle vakuutuslaitokselle. Jos vakuutuslaitoksen hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta uusi päätös. Uuteen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 53 a §:ssä säädetään.

Jos vakuutuslaitos ei voi muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainitun tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä, valitusasiaa koskevat asiakirjat ja lausuntonsa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle tai, jos valitus koskee tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöstä, vakuutusosoikeudelle. Vakuutuslaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä muuttaa aikaisempaa päätöstään siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Kun asia on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, vakuutuslaitoksen on ilmoitettava sille heti päätöksen muuttamisesta. Vakuutuslaitoksen väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Mitä 41 a §:n 3 momentin ensimmäisessä virkkeessä säädetään asianosaisen ja edunvalvojan puhevallasta ja kuulemisvelvollisuudesta tä-

män lain mukaisessa asiassa, on vastaavasti voimassa haettaessa muutosta vakuutuslaitoksen ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ja vakuutusosoikeuden päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Vakuutuslaitoksen, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ja vakuutusosoikeuden on merkittävä päätökseensä päivä, jona se on postitettu sekä vastaanottajan nimi ja osoite. Jos valituksen yhteydessä ei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

#### 53 d §

Jos vakuutuslaitoksen, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosoikeuden tämän lain mukaisessa asiassa antama lainvoimainen päätös perustuu vääriin tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi vakuutuslaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen vakuutuslaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää korvauksen maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisesti.

#### 53 e §

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn korvauksen myöntämisestä tai myönnetyn korvauksen lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, vakuutuslaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Vakuutuslaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn korvauksen tai myöntää korvauksen aikaisempaa suurempana. Myös tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus voivat muu-

toksenhakuasiaa käsitellessään menetellä vastaavasti.

### 53 i §

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminta rahoitetaan lakisääteistä tapaturmavakuutustoimintaa harjoittavilta vakuutuslaitoksilta perittävillä oikeushallintomaksuilla. Niiden yhteismäärä vastaa niitä kokonaiskustannuksia, jotka aiheutuvat tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle tässä laissa säädettyjen muutoksenhakua koskevien tehtävien hoitamisesta.

Vakuutusvalvontavirasto vahvistaa vuosittain tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan talousarvion tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä. Talousarvio sisältää tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Vuosittaisten kustannusten muutosten tulee vastata yleisen kustannustason sekä asioiden lukumäärän ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminnan muutosta. Vakuutusvalvontavirasto voi hallintojaoston esityksestä erityisestä syystä vahvistaa tilivuoden kuluessa lisätalousarvion lisäkustannuksista.

Vakuutuslaitoksen oikeushallintomaksu määrätään siten, että 2 momentissa tarkoitetussa talousarviossa vahvistetut tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan kustannukset jaetaan tapaturmavakuutuslaitosten kesken määräämisvuotta edeltävänä vuonna mainittujen tapaturmavakuutuslaitosten lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tuloslaskelman mukaisen vakuutusmaksutulon sekä Valtiokonttorin ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen laskennallisen maksutulon perusteella. Oikeushallintomaksun määrän vahvistaa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä Vakuutusvalvontavirasto. Oikeushallintomaksun maksuunpanosta ja perinnästä vastaa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta. Tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tilintarkastukseen sovelletaan, mitä ti-

lintarkastuslain (936/1994) 5 luvussa säädetään. Tilinpäätöksen vahvistaa ja vastuuvapauden hallintojaostolle myöntää tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan täysistunto. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta antaa vahvistetun tilinpäätöksen tiedoksi Vakuutusvalvontavirastolle. Jos tilinpäätös osoittaa yli- tai alijäämää vahvistettuun talousarvioon nähden, erotus otetaan huomioon seuraavalta vuodelta määrättävän oikeushallintomaksun perusteissa.

Vakuutuslaitos voi valittaa Vakuutusvalvontaviraston tämän lain nojalla vahvistamasta oikeushallintomaksusta siten kuin Vakuutusvalvontavirastosta annetussa laissa (78/1999) säädetään.

Oikeushallintomaksu saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoihin annetussa laissa säädetään. Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle pääomalle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

### 54 §

Jos tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle, vakuutusoikeudelle tai korkeimmalle oikeudelle määräajassa annettava valitus tai muu kirjelmä on saapunut perille tämän ajan päättymisen jälkeen, voidaan se tästä huolimatta, 1 momentissa mainituin edellytyksin, ottaa tutkitavaksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 2006. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Se mitä muussa laissa säädetään tapaturmalautakunnasta, koskee tämän lain voimaan tultua tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakuntaa.

Vakuutusvalvontavirasto vahvistaa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä muutoksenhakulautakun-

nan talousarvion ja oikeushallintomaksun ensimmäisen kerran vuodelle 2006. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan talousarvion vuodelle 2006 tulee perustua muutoksenha-

kulautakunnan vuoden 2004 vahvistettuun tilinpäätökseen ja 53 i §:n 2 momentissa tarkoitettuihin perusteisiin.

---

## Laki

### urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
*lisätään* urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvasta 16 päivänä kesäkuuta 2000 annetun lain (575/2000) 9 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

#### 9 §

*Vakuutussopimuslain soveltaminen*

takaisinperimisestä on voimassa, mitä tapaturmavakuutuslain 53 ja 53 a—53 g §:ssä säädetään.

---

Tämän lain mukaista tapaturmaturvaa koskevasta muutoksenhausta, päätöksen poistamisesta, asian uudelleen käsittelystä, virheen korjauksesta ja aiheettomasti maksetun korvauksen

---

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

---

## Laki

### työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

#### 1 luku

#### **Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan tehtävä ja jäsenet**

##### 1 §

*Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta*

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta (*muutoksenhakulautakunta*) toimii ensimmäise-

nä muutoksenhakuasteena työeläketurvaa koskevissa asioissa siten kuin laissa säädetään.

##### 2 §

*Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajat ja jäsenet*

Muutoksenhakulautakunnassa on päätoiminen puheenjohtaja ja vähintään kolme sivutoi-

mista varapuheenjohtajaa. Puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla tulee olla tuomarin viran hoitamiseen oikeuttava tutkinto ja heidän tulee olla perehtyneitä muutoksenhakulautakunnassa käsiteltäviin etuusjärjestelmiin.

Muutoksenhakulautakunnan muut jäsenet ovat sivutoimisia. Jäsenistä vähintään neljän tulee olla vakuutuslääketieteeseen perehtyneitä laillistettuja lääkäreitä. Vähintään neljän jäsenen tulee olla työeläkeasioihin perehtyneitä ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneita, tai muita työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneitä henkilöitä. Jäsenenä on lisäksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevia jäseniä, joista neljä on määrättävä työnantajayhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ja neljä työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Lisäksi jäsenenä on enintään kaksi työelämän olosuhteita tuntevaa jäsentä, jotka ovat perehtyneet maatalousyrittäjätoimintaan ja jotka määrätään maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden taloudellisia etuja valvovien edustavimpien järjestöjen ehdotuksesta, sekä enintään kaksi työelämän olosuhteita tuntevaa jäsentä, jotka ovat perehtyneet yrittäjätoimintaan ja jotka määrätään edustavimpien yrittäjäjärjestöjen ehdotuksesta.

Sivutoimisilla jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet, joita koskee, mitä laissa säädetään muutoksenhakulautakunnan jäsenestä.

Puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja muut jäsenet sekä henkilökohtaiset varajäsenet toimivat tuomarin vastuulla.

### 3 §

#### *Puheenjohtajien ja jäsenten nimittäminen*

Valtioneuvosto nimittää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä päätoimisen puheenjohtajan toistaiseksi ja varapuheenjohtajat ja muut jäsenet enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

### 4 §

#### *Muutoksenhakulautakunnan jäsenyydestä vapautuminen ja eroamisikä*

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenen oikeudesta pysyä tehtävässään on voimassa, mitä tuomarin viran haltijoista säädetään. Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja jäsen on velvollinen eroamaan täyttäessään 68 vuotta. Muutoksenhakulautakunnan varapuheenjohtajan tai jäsenen paikan vapautuessa kesken toimikauden, määrätään seuraaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

### 5 §

#### *Tuomarinvala ja -vakuutus*

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajien ja jäsenten on vannottava tuomarinvala tai annettava tuomarinvakuutus muutoksenhakulautakunnassa siten kuin oikeudenkäymiskaaren 1 luvun 6 a ja 7 §:ssä säädetään, jollei hän ole tehnyt sitä aikaisemmin.

### 6 §

#### *Esittelijät*

Muutoksenhakulautakunnassa on oltava tarpeellinen määrä esittelijöitä. Kelpoisuusvaatimuksena esittelijän tehtävään on tuomarin viran hoitamiseen oikeuttava tutkinto.

### 2 luku

#### **Asioiden käsittely muutoksenhakulautakunnassa**

### 7 §

#### *Jaostot*

Muutoksenhakulautakunta toimii lainkäyttöasioissa jakautuneena jaostoihin siten kuin muutoksenhakulautakunnan vahvistamassa työjärjestyksessä tarkemmin määrätään.

Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat vastaavat muutoksenhakulautakunnan hallinnollisista asioista työjärjestyksessä tarkemmin määrätyllä tavalla.

Muutoksenhakuasiat päätetään muutoksenhakulautakunnassa ja sen jaostossa esittelystä. Muutoksenhakuasiassa annetut päätökset allekirjoittaa esittelijä.

#### 8 §

##### *Muutoksenhakulautakunnan ratkaisukokoonpanot*

Muutoksenhakulautakunta ratkaisee muutoksenhakuasiat vähintään nelijäsenisessä ja enintään kuusijäsenisessä jaostossa, jonka puheenjohtajana toimii muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Jaostojen kokoonpanossa noudatetaan jäsenten kesken vuorjärjestystä siten kuin muutoksenhakulautakunnan hallintojaosto päättää.

Muutoksenhakuasioita käsittelevä jaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä työeläkeasioihin perehtyneen ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneen tai muun työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneen jäsenen lisäksi läsnä on kaksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä. Jaosto on myös päätösvaltainen, kun puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan, työeläkeasioihin perehtyneen ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneen tai muun työeläkevakuutukseen erityisesti perehtyneen jäsenen sekä yhden työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevan jäsenen lisäksi jaoston kokouksessa ovat läsnä jäsenet seuraavasti:

1) käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu maatalousyrittäjien eläkelain, maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdo-  
seläkkeestä annetun lain (1317/1990), luopumiseläkelain (16/1974), maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain (1330/1992), maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994), kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta annetun lain (1297/1994) taikka niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten soveltamisesta, tulee

maatalousyrittäjätoimintaan perehtyneen jäsenen olla läsnä;

2) käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu yrittäjien eläkelain (468/1969) taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten soveltamisesta, tulee yrittäjätoimintaan perehtyneen jäsenen olla läsnä;

3) käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysymyksestä, tulee myös lääkärijäsenen olla läsnä.

Jaosto on päätösvaltainen myös silloin, kun jaoston kokouksessa ovat läsnä puheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä, jos asian käsitte-  
lyyn 2 momentin mukaan vaadittavat jäsenet ovat kirjallisesti ennen kokousta yhtyneet esittelijän esitykseen ja tällä kannalla ovat myös läsnä olevat jäsenet.

Jaosto on kuitenkin päätösvaltainen vain, jos yhteensä enintään puolet läsnä olevista jäsenistä ovat työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevia jäseniä, maatalousyrittäjätoimintaan perehtyneitä jäseniä ja yrittäjätoimintaan perehtyneitä jäseniä.

#### 9 §

##### *Määrääjäksi nimitetyn varapuheenjohtajan tai jäsenen osallistuminen asioiden käsittelyyn*

Määrääjäksi nimitetty varapuheenjohtaja tai jäsen voi määrääjän päätyttyä tai erottuaan tehtävästä edelleen osallistua jäsenenä sellaisen asian käsittelyyn, jonka valmisteluun tai käsittelyyn hän on osallistunut ennen määrääjän päättymistä tai eroamistaan.

#### 10 §

##### *Vahvennettu jaosto*

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja voi määrätä asian tai siihen kuuluvan kysymyksen ratkaistavaksi vahvennetussa jaostossa. Vahvennettuun jaostoon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä asiaa aiemmin käsitelleen jaoston jäsenet.

Vahvennettu jaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähin-

tään kaksi kolmasosaa muista jäsenistä on läsnä. Muiden jäsenten osalta on lisäksi voimassa, mitä 8 §:ssä säädetään.

#### 11 §

##### *Täysistunto*

Jos muutoksenhakulautakunnassa ratkaistavana olevalla asialla on periaatteellista merkitystä tai jos jaoston ratkaisu tulisi poikkeamaan aikaisemmasta käytännöstä, voi jaosto tai muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja määrätä asian käsiteltäväksi muutoksenhakulautakunnan täysistunnossa. Täysistunnossa käsitellään myös muutoksenhakulautakunnan työjärjestystä koskevat asiat sekä ne hallintoasiat, jotka täysistunto hallintojaoston yksimielisestä esityksestä päättää ottaa käsiteltäväkseen. Täysistunto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä. Täysistunto on kuitenkin päätösvaltainen vain, jos yhteensä enintään puolet läsnä olevista jäsenistä ovat työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevia jäseniä, maatalousyrittäjätoimintaan perehtyneitä jäseniä ja yrittäjätoimintaan perehtyneitä jäseniä. Muiden jäsenten osalta on lisäksi voimassa, mitä 8 §:ssä säädetään.

#### 12 §

##### *Hallintolainkäyttölain soveltaminen*

Asian käsittelyssä muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei erikseen toisin säädetä. Muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37 sekä 39—50 §:n säännöksiä.

Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa.

#### 13 §

##### *Oikeudenkäynnin julkisuus*

Muutoksenhakuasia on käsiteltävä suljetuin ovin asioissa, joissa on säädetty salassapitovelvollisuus. Muutoksenhakulautakunta voi määrätä asian käsiteltäväksi suljetuin ovin, milloin julkisesta käsittelystä koituisi asianosaiselle erityistä haittaa. Suullisessa käsittelyssä on muutoin noudatettava oikeudenkäynnin julkisuudesta annetun lain (945/1984) säännöksiä.

#### 14 §

##### *Hallintoasiat*

Muutoksenhakulautakunnan hallintoasiat käsitellään hallintojaostossa. Hallintojaoston koollekutsujana ja puheenjohtajana toimii muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai hänen esityneenä ollessa varapuheenjohtaja ja muina jäseninä muutoksenhakulautakunnan varapuheenjohtajat sekä kolme jäsentä, joista yhden ovat nimenneet muutoksenhakulautakunnan työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet, yhden työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet sekä yhden maatalousyrittäjien järjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet keskuudestaan. Hallintojaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä ovat kokouksessa läsnä. Hallintojaoston jäsenillä puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajaa lukuun ottamatta on henkilökohtaiset varajäsenet.

3 luku

**Erinäiset säännökset**

15 §

*Muutoksenhakulautakunnan oikeus saada tietoja ja virka-apua*

Muutoksenhakulautakunnalla on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada

1) työnantajalta, lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sovelletaan, tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan vakuuttamis-, eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat tarpeellisia tässä laissa, sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itseensä ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 1408/71 tai mainitun asetuksen täytäntöönpanoasetuksessa (ETY) N:o 574/72 taikka sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa; ja

2) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitetulta ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettu terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä kuntoutusta toimeenpanevalta taholta ja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, sosiaalipalvelujen tuottajalta tai hoitolaitokselta pyynnöstä tämän laatiman lausunnon ja muut välttämättömät tiedot eläkkeenhakijan potilasasiakirjoista, kuntoutuksesta, terveyden tilasta, hoidosta sekä työkyvystä, jollei hakija itse toimita edellä mainittuja tietoja.

Pyydettyäessä työnantajalta työntekijän eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja työnantajalle saadaan ilman työntekijän suostumusta ilmoittaa vain ne häntä koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä mainittujen asioiden päätöksenteossa tarvittavien tietojen yksilöimiseksi.

Muutoksenhakulautakunnalla on oikeus saada maksutta ne tiedot, jotka sillä on tämän lain mukaan oikeus saada.

Muutoksenhakulautakunnalla on oikeus saada tämän lain mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi virka-apua poliisilta ja muilta viranomaisilta.

16 §

*Muutoksenhakulautakunnan talouden perusteet*

Työntekijäin eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentin 1, 2 ja 10—13 kohdissa mainittujen lakien mukaisesta eläketurvasta vastaavat eläkelaitokset (*yksityisten alojen eläkelaitokset*) ovat velvolliset suorittamaan vuotuisen oikeushallintomaksun. Eläkelaitoksilta perittävä oikeushallintomaksu vastaa niitä kokonaiskustannuksia, jotka aiheutuvat muutoksenhakulautakunnalle tässä laissa säädettyjen muutoksenhakua koskevien tehtävien hoitamisesta.

Vakuutusvalvontavirasto vahvistaa vuosittain muutoksenhakulautakunnan talousarvion hallintojaoston esityksestä. Talousarvio sisältää muutoksenhakulautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Vuosittaisten kustannusten muutosten tulee vastata yleisen kustannustason sekä asioiden lukumäärän ja muutoksenhakulautakunnan toiminnan muutosta. Vakuutusvalvontavirasto voi hallintojaoston esityksestä erityisesti syystä vahvistaa tilivuoden kuluessa lisätalousarvion lisäkustannuksista.

Eläkelaitoksen oikeushallintomaksu määrätään siten, että 2 momentissa tarkoitettussa talousarviossa vahvistetut muutoksenhakulautakunnan kustannukset jaetaan yksityisten alojen eläkelaitosten kesken mainituissa eläkelaitoksissa määräämisvuotta edeltävänä vuonna vakuutettujen työansioiden ja tulojen perusteella. Oikeushallintomaksun määrän vahvistaa muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä Vakuutusvalvontavirasto. Oikeushallintomaksun maksuunpanosta ja perinnästä vastaa muutoksenhakulautakunta. Tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Muutoksenhakulautakunnan tilintarkastukseen sovelletaan, mitä tilintarkastuslain (936/1994) 5 luvussa säädetään. Tilinpäätöksen vahvistaa ja vastuuvapauden hallintojaostolle myöntää muutoksenhakulautakunnan täysistunto. Muutoksenhakulautakunta antaa vahvistetun tilinpäätöksen tiedoksi Vakuutusvalvontavirastolle. Jos tilinpäätös osoittaa yli- tai alijäämää vahvistettuun talousarvioon nähden, erotus otetaan huomioon seuraavalta vuodelta määrättävän oikeushallintomaksun perusteissa.

Eläkelaitos voi valittaa Vakuutusvalvontaviraston tämän lain nojalla vahvistamasta oikeushallintomaksusta siten kuin Vakuutusvalvontavirastosta annetussa laissa (78/1999) säädetään.

Oikeushallintomaksu saadaan periä ilman tuomiota ja päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään. Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle pääomalle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta muutoksenhakulautakunta voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

## 17 §

*Voimaantulo*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2006, kuitenkin siten, että 12 §:n 2 momentti tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Se, mitä muussa laissa säädetään eläkelautakunnasta, koskee tämän lain voimaan tultua työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaa.

Eläkelautakunnan jäseniksi 31 päivänä joulukuuta 2006 päättyväksi toimikaudeksi nimetyillä jäsenillä on oikeus jatkaa vastaavassa tehtävässä työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa mainitun toimikauden päättymiseen saakka.

Vakuutusvalvontavirasto vahvistaa muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä muutoksenhakulautakunnan talousarvion ja oikeushallintomaksun ensimmäisen kerran vuodelle 2006. Muutoksenhakulautakunnan talousarvion vuodelle 2006 tulee perustua muutoksenhakulautakunnan vuoden 2004 vahvistettuun tilinpäätökseen ja 16 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin perusteisiin.

---

Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2005

---